

نسخه نهایی

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

«دستورالعمل نحوه احراز صلاحیت حرفه‌ای مدیران شرکت‌های اعتبارسنجی»

(موضوع ماده ۹ آیین‌نامه نظام سنجش اعتبار)

«بسمه تعالی»

مقدمه:

شورای سنجش اعتبار موضوع ماده ۲ «آیین نامه نظام سنجش اعتبار» موضوع تصویب نامه شماره ۳۹۱۵۱/ت/۵۵۲۹۶ مورخ ۱۳۹۸/۴/۴ هیئت محترم وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۲ با استناد به ماده ۹ آیین نامه یادشده، «دستورالعمل نحوه احراز صلاحیت حرفه‌ای مدیران شرکتهای اعتبارسنجی» که از این پس به اختصار «دستورالعمل» نامیده می‌شود را به شرح زیر تصویب نمود:

دستورالعمل نحوه احراز صلاحیت حرفه‌ای مدیران شرکتهای اعتبارسنجی

فصل اول: تعاریف، کلیات و شرایط لازم برای تصدی سمت مدیریتی در شرکت اعتبارسنجی

ماده ۱- علاوه بر عبارات و اصطلاحاتی که در «آیین نامه نظام سنجش اعتبار» تعریف شده، سایر عبارات و اصطلاحات مندرج در این دستورالعمل، در معانی مشروح زیر به کار می‌روند:

۱-۱- کمیسیون: کمیسیون احراز و لغو تائیدیه صلاحیت حرفه‌ای مدیران مؤسسات اعتباری؛

۲-۱- سمت مدیریتی: شامل سمت‌های عضو هیئت مدیره اعم از اصلی و علی‌البدل، مدیرعامل و قائم‌مقام مدیرعامل؛

۳-۱- تائیدیه صلاحیت حرفه‌ای: موافقت کتبی بانک مرکزی با تصدی سمت مدیریتی توسط داوطلب در شرکت اعتبارسنجی پس از احراز صلاحیت حرفه‌ای وی؛

۴-۱- متقاضی: شخصی که به نمایندگی از طرف شرکت اعتبارسنجی یا رکن ذی صلاح آن، تقاضای تائید صلاحیت حرفه‌ای داوطلب را به بانک مرکزی ارائه می‌دهد؛ متقاضی شامل اشخاص زیر می‌باشد:

۱-۴-۱- نماینده مجمع عمومی مؤسس شرکت اعتبارسنجی در شرف تأسیس؛

۲-۴-۱- مدیرعامل شرکت اعتبارسنجی (و در نبود مدیرعامل، به ترتیب قائم‌مقام مدیرعامل،

رئیس، نائب رئیس و یا هر یک از اعضای هیئت مدیره، سرپرست منصوب توسط بانک مرکزی)؛

۱-۵- داوطلب: شخص حقیقی است که جهت تصدی سمت مدیریتی در شرکت اعتبارسنجی به بانک مرکزی

معرفی می‌شود؛

۱-۶- دبیرخانه کمیسیون: اداره اطلاعات بانکی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

ماده ۲- تصدی سمت مدیریتی توسط داوطلب در هر شرکت اعتبارسنجی و تمدید دوره مسئولیت وی، منوط به اخذ تأییدیه صلاحیت حرفه‌ای از بانک مرکزی در چارچوب این دستورالعمل می‌باشد. صدور تأییدیه صلاحیت حرفه‌ای داوطلب تصدی سمت‌های مدیریتی در شرکت اعتبارسنجی، منوط به داشتن شرایط عمومی و تخصصی و کسب حد نصاب لازم در کمیسیون است.

ماده ۳- شرایط عمومی لازم برای تصدی سمت مدیریتی در شرکت اعتبارسنجی توسط داوطلب به شرح ذیل است:

۳-۱- داشتن تابعیت ایران و نداشتن تابعیت مضاعف (تابعیت دیگری علاوه بر تابعیت ایرانی)؛

۳-۲- نداشتن بدهی غیرجاری به مؤسسات اعتباری اعم از دولتی یا غیردولتی؛ هرگاه شخص حقیقی که نمایندگی شخص حقوقی را بر عهده داشته استعفا بدهد، از لحظه‌ی قبول استعفا، بدهی‌های غیرجاری شخص حقوقی مانع از تصدی سمت‌های مدیریتی در شرکت اعتبارسنجی نیست؛

۳-۳- نداشتن سابقه چک برگشتی رفع سوءاثرنشده‌ی شخصی و نیز چک‌های برگشتی رفع سوءاثرنشده‌ی صادره از سوی مدیران و صاحبان امضای مجاز اشخاص حقوقی؛ هرگاه فردی که به نمایندگی از شخص حقوقی اقدام به صدور چک نموده، در مرجع قضایی ثابت نماید عدم پرداخت چک، مستند به عمل صاحب حساب و یا وکیل یا نماینده بعد از وی بوده است، تصدی سمت مدیریتی توسط وی با رعایت سایر شرایط، بلامانع است؛

۳-۴- نداشتن سابقه محکومیت کیفری یا مالی مؤثر؛

۳-۵- قرار نگرفتن در شمول ممنوعیت‌های ناظر بر تصدی سمت‌های مدیریتی مقرر در قوانین و مقررات جاری کشور از جمله مواد ۱۱۱ و ۱۲۶ لایحه اصلاح قسمتی از قانون تجارت؛

۳-۶- نداشتن بیش از یک درصد سهام یا سمت مدیریتی در سایر شرکت‌های اعتبارسنجی، مؤسسات رتبه‌بندی اعتباری و سایر نهادهای مالی موضوع بند (۲۱) ماده یک قانون بازار اوراق بهادار، نهادهای پولی و اعتباری (از جمله بانک‌ها، مؤسسات اعتباری غیربانکی، شرکت‌های واسپاری (لیزینگ)، صندوق‌های قرض‌الحسنه و شرکت‌های تعاونی اعتبار) و شرکت‌های بیمه؛

۳-۷- نداشتن سابقه تصدی سمت مدیریتی در شرکت اعتبارسنجی دیگری که در زمان تصدی داوطلب، اجازه‌نامه تأسیس / فعالیت آن لغو گردیده است؛

۳-۸- تأییدیه صلاحیت فردی داوطلب توسط حوزه حراست بانک مرکزی؛

۳-۹- انقضای مدت‌های محرومیت ناشی از موارد مندرج در مواد ۱۱ و ۱۵ این دستورالعمل.

ماده ۴- شرایط تخصصی لازم برای تصدی سمت مدیریتی شرکت اعتبارسنجی توسط داوطلب به شرح زیر است:

۴-۱- حداقل مدرک متصدی سمت مدیریتی باید بر اساس جدول شماره یک از دانشگاه‌ها و مراکز مورد تأیید

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا مؤسسه عالی آموزش بانکداری ایران در رشته‌های حسابداری،

حسابرسی، علوم اقتصادی، مدیریت (گرایش‌های مالی، بازرگانی، بانکداری، بیمه و ریسک)،

مهندسی مالی، ریاضی، آمار، حقوق، مهندسی فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات، مهندسی کامپیوتر و

سایر رشته‌های مرتبط به تشخیص کمیسیون باشد؛

جدول ۱- حداقل مدرک تحصیلی مورد نیاز برای تصدی سمت مدیریتی در شرکت اعتبارسنجی

سمت مدیریتی داوطلب	حداقل مدرک سمت مدیریتی
مدیرعامل	کارشناسی ارشد
قائم‌مقام مدیرعامل	کارشناسی ارشد
عضو هیئت‌مدیره	کارشناسی

۴-۲- داشتن حداقل ده سال سابقه کار در زمینه‌های بانکی، مالی، اقتصادی، اعتبارسنجی و رتبه‌بندی برای

مدیرعامل، هفت سال برای قائم‌مقام مدیرعامل و پنج سال برای عضو هیئت‌مدیره؛

۴-۳- کسب حدنصاب لازم در مصاحبه کمیسیون تخصصی.

ماده ۵- حدنصاب لازم برای تصدی سمت مدیرعامل ۷۰ امتیاز، قائم‌مقام مدیرعامل، ۶۵ امتیاز و برای اعضای

هیئت‌مدیره، ۶۰ امتیاز از مجموع ۱۰۰ امتیاز می‌باشد.

ماده ۶- حداکثر امتیاز قابل اکتساب توسط داوطلب بابت سوابق تحصیلی، سوابق کاری و عملکرد و مصاحبه تخصصی

به ترتیب ۲۰، ۳۰ و ۵۰ امتیاز می‌باشد.

تبصره- در مرحله مصاحبه تخصصی، کسب حداقل ۲۵ امتیاز الزامی است.

ماده ۷- امتیاز سوابق تحصیلی بر اساس جدول شماره ۲ پیوست تعیین خواهد شد.

ماده ۸- امتیاز سابقه کاری شخص بر اساس دو برابر مجموع مدت سابقه کاری داوطلب در هر سمت شغلی ضرب در

ضریب شغل مربوطه بر اساس جدول شماره ۳ پیوست محاسبه خواهد شد.

ماده ۹- مدیرعامل شرکت اعتبارسنجی نمی‌تواند همزمان رئیس یا نایب رئیس هیئت‌مدیره همان شرکت باشد.

فصل دوم: ترتیبات رسیدگی

ماده ۱۰- متقاضی موظف است تقاضای بررسی صلاحیت حرفه‌ای داوطلب را به همراه فرم مشخصات، مدارک و مستندات وی که توسط دبیرخانه کمیسیون تعیین شده، حداقل سه ماه پیش از تاریخ انتخاب مدیران توسط ارکان مربوطه‌ی شرکت اعتبارسنجی، جهت اخذ تأییدیه صلاحیت حرفه‌ای، به دبیرخانه کمیسیون ارائه نماید.

ماده ۱۱- هرگاه دبیرخانه کمیسیون فرم مشخصات، مدارک و مستندات ارسالی را ناقص تشخیص دهد، متقاضی باید ظرف مهلت اعلامی از سوی دبیرخانه کمیسیون، نسبت به تکمیل و ارسال مدارک اقدام کند. در غیر این صورت، منصرف تلقی شده و نمی‌تواند تا مدت شش ماه نسبت به معرفی مجدد همان داوطلب اقدام نماید.

فصل سوم: ترکیب و سازوکار کمیسیون

ماده ۱۲- ترکیب اعضای کمیسیون به شرح زیر می‌باشد:

۱-۱۲- معاون نظارت بانک مرکزی به‌عنوان رئیس کمیسیون؛

۲-۱۲- مدیر کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی به‌عنوان نایب رئیس کمیسیون؛

۳-۱۲- مدیر کل فناوری اطلاعات؛

۴-۱۲- یکی از مدیران کل معاونت ارزی به‌انتخاب معاون ارزی بانک مرکزی؛

۵-۱۲- مدیر کل اعتبارات؛

۶-۱۲- مدیر کل حقوقی؛

۷-۱۲- مدیر کل اقتصادی.

۸-۱۲- مدیر اداره اطلاعات بانکی

تبصره ۱- مدیر کل نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری به‌عنوان مطلع در جلسات کمیسیون شرکت می‌نماید.

تبصره ۲- مدیر اداره اطلاعات بانکی و در غیاب وی، یکی از معاونین آن اداره به‌عنوان دبیر جلسه، در جلسات

کمیسیون شرکت می‌نماید.

ماده ۱۳- جلسات کمیسیون با حضور رئیس یا نایب رئیس کمیسیون و حداقل چهار عضو دیگر کمیسیون رسمیت

می‌یابد.

تبصره - در صورت عدم حضور برخی از اعضای کمیسیون، امتیاز داوطلب به شرح زیر محاسبه می‌شود:
 ۵۰ * (مجموع امتیازات قابل اکتساب ممکن از اعضای حاضر ÷ امتیاز مکتسبه داوطلب)

ماده ۱۴- امتیاز مصاحبه تخصصی داوطلب براساس جدول ذیل محاسبه می‌شود:

امتیاز	سمت مصاحبه کننده
۱۲	معاون نظارت
۶	مدیرکل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی
۶	مدیرکل فناوری اطلاعات
۵	یکی از مدیران کل معاونت ارزی به انتخاب معاون ارزی بانک مرکزی
۵	مدیرکل اعتبارات
۵	مدیرکل حقوقی
۵	مدیرکل اقتصادی
۶	مدیر اداره اطلاعات بانکی
۵۰	مجموع امتیازات

ماده ۱۵- هرگاه داوطلب، حسب تشخیص کمیسیون دو بار بدون عذر موجه در جلسه مصاحبه حاضر نشود، منصرف تلقی شده و نباید تا یک سال برای تصدی سمت مدیریتی در هیچ شرکت اعتبارسنجی توسط متقاضی معرفی گردد.

ماده ۱۶- دبیرخانه کمیسیون پس از دریافت کلیه مدارک و مستندات موردنیاز، اقدامات ذیل را انجام دهد:

۱-۱۶- استعلام از مراجع ذیصلاح جهت احراز شرایط عمومی داوطلب؛

۲-۱۶- استعلام مدرک تحصیلی و سوابق کاری از مراجع ذیصلاح؛

۳-۱۶- محاسبه امتیازات مربوط به سوابق تحصیلی و کاری داوطلب؛

۴-۱۶- تمهید برگزاری مصاحبه.

ماده ۱۷- دبیرخانه کمیسیون باید حداقل دو روز کاری قبل از برگزاری جلسه مصاحبه، سوابق و مشخصات داوطلب را برای اعضای کمیسیون ارسال نماید.

ماده ۱۸- دبیرخانه کمیسیون با توجه به نتیجه بررسی صلاحیت‌های عمومی و تخصصی داوطلب و مصاحبه وی، مراتب تأیید یا عدم تأیید صلاحیت حرفه‌ای داوطلب را ظرف ده روز کاری، کتباً به متقاضی ابلاغ می‌نماید.

ماده ۱۹- شرکت اعتبارسنجی موظف است حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ تأییدیه صلاحیت حرفه‌ای به شرکت اعتبارسنجی، صورت جلسه / احکام انتصاب یا ابقای مدیرعامل، قائم مقام مدیرعامل یا عضو هیئت مدیره شرکت اعتبارسنجی را برای بانک مرکزی ارسال نماید. در غیر این صورت، بنا به درخواست متقاضی، مراتب مجدداً جهت تصمیم‌گیری به کمیسیون ارجاع می‌شود.

ماده ۲۰- در صورتی که عدم تأیید صلاحیت حرفه‌ای داوطلب به دلیل مواردی غیر از بندهای ۳-۸، ۳-۹ و یا عدم کسب حدنصاب لازم در کمیسیون باشد، متقاضی می‌تواند به طور مستند، نسبت به عدم تأیید صلاحیت حرفه‌ای داوطلب اعتراض نماید. در این صورت، متقاضی باید ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ مراتب، مدارک و مستندات مربوطه را به دبیرخانه کمیسیون ارسال نماید.

فصل چهارم: سایر احکام

ماده ۲۱- در صورت سلب صلاحیت حرفه‌ای مدیر، دبیرخانه کمیسیون مراتب را کتباً به شرکت اعتبارسنجی ذی‌ربط ابلاغ می‌نماید. از تاریخ ابلاغ سلب صلاحیت حرفه‌ای به شرکت اعتبارسنجی، مدیر از سمت مربوطه منصرف (منعزل) بوده و متقاضی باید حسب مورد، بلافاصله نسبت به انتصاب عضو علی‌البدل یا معرفی داوطلب جدید به دبیرخانه کمیسیون، برای اخذ تأییدیه صلاحیت حرفه‌ای اقدام نماید.

این دستورالعمل مشتمل بر ۲۱ ماده و ۴ تبصره در دهمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۲ شورای سنجش اعتبار و در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۰۸/۲۱ هیئت عامل بانک مرکزی ج.ا.ا به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا است. همچنین برخی از اصلاحات پیشنهادی در خصوص این دستورالعمل در سومین جلسه شورا در سال ۱۴۰۱ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۸ به تصویب رسید.

جدول ۲: نحوه محاسبه سوابق تحصیلی داوطلب

امتیاز	رشته تحصیلی	آخرین مدرک تحصیلی	ردیف
۲۰	رشته‌های حسابداری، حسابرسی، علوم اقتصادی، مدیریت (گرایش‌های مالی، بازرگانی، بانکداری، بیمه و ریسک)، مهندسی مالی، ریاضی، آمار، حقوق، مهندسی فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات، مهندسی کامپیوتر	دکتری	۱
۱۵	سایر رشته‌های مرتبط به تشخیص کمیسیون		
۱۵	رشته‌های حسابداری، حسابرسی، علوم اقتصادی، مدیریت (گرایش‌های مالی، بازرگانی، بانکداری، بیمه و ریسک)، مهندسی مالی، ریاضی، آمار، حقوق، مهندسی فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات، مهندسی کامپیوتر	کارشناسی ارشد	۲
۱۰	سایر رشته‌های مرتبط به تشخیص کمیسیون		
۱۰	رشته‌های حسابداری، حسابرسی، علوم اقتصادی، مدیریت (گرایش‌های مالی، بازرگانی، بانکداری، بیمه و ریسک)، مهندسی مالی، ریاضی، آمار، حقوق، مهندسی فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات، مهندسی کامپیوتر	کارشناسی	۳
۵	سایر رشته‌های مرتبط به تشخیص کمیسیون		

جدول ۳: نحوه محاسبه امتیاز سوابق کاری داوطلب

ردیف	محل یا موضوع فعالیت	سمت داوطلب	ضریب سالانه سمت
۱	بانک مرکزی و مؤسسات اعتباری نظام بانکی	عضو هیئت عامل و معاونین بانک مرکزی و مدیرعامل و اعضای هیئت مدیره مؤسسات اعتباری	۱
		مدیران کل مرتبط با فعالیت‌های بانکی در بانک مرکزی و قائم مقام و سایر اعضای هیئت عامل مؤسسه اعتباری	۰.۹
		مدیران ادارات مرتبط با فعالیت‌های بانکی در بانک مرکزی و مدیران ارشد و سایر مدیران مؤسسات اعتباری	۰.۸
		معاونین و رییس گروه مرتبط با فعالیت‌های بانکی در بانک مرکزی و رؤسای شعب، کارشناسان و بازرسان مؤسسات اعتباری	۰.۵
		سایر کارکنان مرتبط با فعالیت‌های بانکی در بانک مرکزی و سایر کارکنان مرتبط در مؤسسات اعتباری	۰.۴
		مدیرعامل و عضو هیئت مدیره	۰.۴
		سایر کارکنان مرتبط	۰.۳
۲	شرکتهای اعتبارسنجی و رتبه‌بندی اعتباری	شرکتهای لیزینگ، صرافی‌ها، تعاونی‌های اعتبار و صندوق‌های قرض‌الحسنه مجاز و نهادهای دیگر ذیل بانک مرکزی	۱
		شرکتهای اعتبارسنجی	۰.۸
		سایر کارکنان	۰.۴
		مدیرعامل و عضو هیئت مدیره	۰.۹
		قائم مقام و معاونین شرکت	۰.۵
		سایر کارکنان	۰.۳
۳	مالی	۱- وزیران و معاونان رئیس جمهور، بالاترین مقام دستگاه‌های حاکمیتی و بالاترین مقام مؤسسات عمومی غیردولتی (هر چهار گروه، مرتبط با بخش‌های مالی، بانکی، بازرگانی و اقتصادی)	۱
		۲- مدیران ارشد مرتبط با بخش‌های مالی و اقتصادی بند ۱ تا ۲ سطح ذیل مقامات مذکور و مناصب هم‌تراز و اعضای هیئت مدیره و هیئت عامل شرکت‌های دولتی	۰.۹

۰.۶	۳- سایر کارکنان مرتبط با بخش‌های مالی و اقتصادی وزارتخانه‌ها، معاونت‌های ریاست جمهوری، سایر دستگاه‌های حاکمیتی و مؤسسات عمومی غیردولتی موضوع بند ۱ شرکت‌های دولتی و مراتب هم‌تراز		
۰.۶	۴- وزیران و معاونان رئیس‌جمهور، بالاترین مقام دستگاه‌های حاکمیتی و بالاترین مقام مؤسسات عمومی غیردولتی (هر ۴ گروه، غیرمرتبط با بخش‌های مالی، بانکی، بازرگانی و غیره و اقتصادی)		
۰.۳	۵- کارکنان غیرمرتبط با بخش‌های مالی و اقتصادی وزارتخانه‌ها، معاونت‌های ریاست جمهوری، سایر دستگاه‌های حاکمیتی و مؤسسات عمومی غیردولتی موضوع بند ۱ مناصب هم‌تراز		
۰.۲	۶- سایر کارکنان وزارتخانه‌ها، معاونت‌های ریاست جمهوری، سایر دستگاه‌های حاکمیتی و مؤسسات عمومی غیردولتی موضوع بند ۵		
۰.۵	مدیرعامل و عضو هیئت مدیره	سایر نهادهای مالی ذیل سازمان بورس و اوراق بهادار	۶
۰.۳	سایر رده‌های مدیریتی		
۰.۲	سایر کارکنان مرتبط با فعالیت مالی		
۰.۵	مدیرعامل و اعضای هیئت مدیره	بنگاه‌های متوسط و بزرگ اقتصادی	۷
۰.۳	سایر کارکنان مرتبط با فعالیت مالی و بازرگانی بنگاه		
۰.۴	مدیرعامل و اعضای هیئت مدیره	سایر بنگاه‌ها	۸
۰.۲	سایر کارکنان مرتبط با فعالیت مالی و بازرگانی بنگاه		